

naturam aequaliter se habeat ad omnem situm, qui est ei possibilis; tamen si comparetur ad ea quae sunt extra ipsum, non aequaliter se habet ad omnes situs; sed secundum unum situm nobiliter disponitur respectu quorundam, quam secundum alium, sicut quoad nos nobiliter disponitur sol in die, quam in nocte: et ideo probabile est, cum tota innovatio mundi ad hominem ordinetur, quod coelum habeat in illa novitate nobilissimum situm, qui est possibilis in respectu ad nostram habitationem. Vel secundum quosdam coelum quiescet in illo situ, in quo factum fuit; alias aliqua revolutio coeli remaneret incompleta. Sed ista ratio non videtur conveniens, quia cum aliqua revolutio fit in coelo, quae non finitur nisi in triginta sex millibus annorum, sequeretur quod mundus deberet tamdiu durare; quod non videtur probabile: et praeterea secundum hoc posset sciri, quando mundus finiri deberet: probabiliter enim colligitur ab astrologis, in quo situ corpora coelestia sunt facta, considerato numero annorum, qui computantur ab initio mundi: et eodem modo posset sciri certus annorum numerus, in quo ad dispositionem similem reverteretur: tempus autem finis mundi ponitur esse ignotum.

AD NONUM dicendum, quod tempus quandoque deficient, motu coeli deficiente; nec illud *nunc* ultimum erit principium futuri: dicta enim definitio non datur de *nunc*, nisi secundum quod est continuans partes temporis, non secundum quod est terminans totum tempus.

AD DECIMUM dicendum, quod motus coeli non dicitur naturalis, quasi sit pars naturae, eo modo quo principia naturae naturalia dicuntur, nec iterum quod habeat principium activum in natura corporis, sed receptivum tantum: principium autem activum ejus est substantia spiritualis, ut dicit Comment. in princ. Coel. et Mund. (*lib. I. comment. 5.*): et ideo non est inconveniens, si per novitatem gloriae motus ille tollatur; non enim eo ablato, natura corporis coelestis variabitur.

ALIAS RATIONES concedimus, scilicet *tres* primas, quae sunt ad oppositum, quia debito modo concludunt: sed quia aliae duae videntur concludere, quod motus coeli naturaliter cesset, ideo respondendum est ad eas.

AD PRIMAM ergo earum dicendum, quod motus cessat, eo habito propter quod est, si illud sequatur motum, et non concomitetur ipsum: illud autem, propter quod est motus coelestis, secundum philosophos, concomitatur motum, scilicet imitatio divinae bonitatis in causalitate, quam habet super inferiora: et ideo non oportet, quod naturaliter motus ille cesset.

AD SECUNDAM dicendum, quod quamvis immobilitas sit simpliciter nobilior, quam motus, tamen motus in eo, quod per motum potest consequi aliquam perfectam participationem divinae bonitatis, est nobilior, quam quies in illo, quod nullo modo per motum posset illam perfectionem consequi: et ratione hac terra, quae est infimum elementorum, est sine motu; quamvis ipse Deus, qui est nobilissimus rerum, sine motu sit, a quo corpora nobiliora moventur. Et inde est etiam, quod motus corporum superiorum possent poni secundum viam naturae perpetuari, nec unquam ad quietem terminari, quamvis motus inferiorum corporum ad quietem terminetur.

ARTICULUS III.

396

UTRUM IN CORPORIBUS COELESTIBUS CLARITAS AUGEATUR
IN ILLA INNOVATIONE.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod in corporibus coelestibus claritas non augebitur in illa innovatione: innovatio enim illa in corporibus inferioribus erit per ignis purgationem: sed ignis purgans non pertinet ad corpora coelestia; ergo corpora coelestia non innovabuntur per majoris claritatis susceptionem.

2. PRAETEREA. Sicut corpora coelestia per motum sunt causa generationis in istis inferioribus, ita et per lucem: sed cessante generatione, cessabit motus, ut dictum est (*art. praec.*); ergo similiter cessabit lux coelestium corporum, magis quam augeatur.

3. PRAETEREA. Si innovato homine, corpora coelestia innoventur, oportet quod eo deteriorato, fuerint etiam ea deteriorata: sed hoc non videtur probabile, cum illa corpora sint invariabilia, quantum ad eorum substantiam; ergo nec innovato homine innovabuntur.

4. PRAETEREA. Si tunc deteriorata fuerint, oportet quod tantum deteriorata fuerint, quantum dicuntur esse melioranda in hominis innovatione: sed dicitur Isa. 30. quod *erit lux lunae, sicut lux solis*; ergo et in primo statu ante peccatum luna lucebat, quantum nunc lucet sol; ergo quandocumque luna erat super terram, faciebat diem, sicut nunc sol: quod manifeste apparet esse falsum per id quod dicitur Genes. 1. quod luna facta est, *ut praesentaret nocti*; ergo homine peccante, non sunt coelestia corpora diminuta in lumine: et ita nec eorum lumen augebitur, ut videtur, in hominis glorificatione.

5. PRAETEREA. Claritas corporum coelestium ordinatur ad usum hominis, sicut et aliae creaturae: sed post resurrectionem claritas solis non cedet in hominis usum; dicitur enim Isa. 60.: *Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem, nec splendor lunae illuminabit te*, et Apoc. 21.: *Civitas illa non eget sole, neque luna, ut luceant in ea*; ergo eorum claritas non augebitur.

6. PRAETEREA. Non esset sapiens artifex, qui maxima instrumenta faceret ad aliquod modicum artificium construendum: sed homo est quoddam minimum comparatione coelestium corporum, quae sua ingenti magnitudine quasi incomparabiliter hominis quantitatem excedunt; imo etiam totius terrae quantitas se habet ad coelum, ut punctum ad sphaeram, sicut astrologi dicunt; cum ergo Deus sit sapientissimus, non videtur quod finis creationis coeli sit homo: et ita non videtur, quod eo peccante coelum deterioratum sit, nec eo glorificato melioretur.

SED CONTRA est, quod dicitur Isa. 30.: *Erit lux lunae, sicut lux solis, et lux solis septemplexiter.*

Praeterea. Totus mundus innovabitur in melius: sed coelum est nobilior pars mundi corporalis; ergo in melius mutabitur: sed hoc non potest esse, nisi majori claritate resplendeat; ergo meliorabitur, et crescet ejus claritas.

Praeterea. *Omnis creatura quae ingemiscit, et parturit, expectat revelationem gloriae filiorum Dei*, ut dicitur Rom. 8.: sed corpora coelestia sunt hujusmodi, ut ibidem dicit Gloss. (*ord. Ambros.*); expectant ergo gloriam sanctorum: sed non expectarent, nisi ex hoc eis aliquid accresceret; ergo claritas eis per hoc accrescet, qua praecipue decorantur.

nem animalis vita in homine non erit; ergo nec plantae, nec animalia remanere debent.

RESPONDEO dicendum, quod cum innovatio mundi propter hominem fiat, oportet, quod innovationi hominis conformetur: homo autem innovatus de statu corruptionis in incorruptionem transibit, et statum perpetuae quietis; unde dicitur 1. ad Cor. 15.: *Oportet corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc induere immortalitatem*: et ideo mundus hoc modo innovabitur, ut abjecta omni corruptione, perpetuo maneat in quiete: unde ad illam innovationem nihil ordinari poterit, nisi quod habet ordinem ad incorruptionem. Huiusmodi autem sunt corpora coelestia, elementa, et homines; corpora enim coelestia secundum sui naturam incorruptibilia sunt, et secundum totum, et secundum partes; elementa vero sunt quidem corruptibilia secundum totum; homines vero corrumpuntur et secundum totum, et secundum partes: sed hoc est ex parte materiae, non ex parte formae, scilicet animae rationalis, quae post corruptionem hominis manet incorrupta: animalia vero bruta, et plantae, et mineralia, et omnia corpora mixta corrumpuntur et secundum totum, et secundum partem, et ex parte materiae quae formam amittit, et ex parte formae quae actu non manet; et sic nullo modo habent ordinem ad incorruptionem: unde in illa innovatione non manebunt, sed sola ea quae dicta sunt.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod huiusmodi corpora dicuntur esse ad ornatum elementorum, in quantum virtutes activae, et passivae generales, quae sunt in elementis, ad speciales actiones contrahuntur; et ideo sunt ad ornatum elementorum in statu actionis, et passionis: sed hic status in elementis non remanebit; unde nec animalia, nec plantas remanere oportet.

AD SECUNDUM dicendum, quod nec animalia, nec plantae, nec aliqua alia corpora in ministrando homini aliquid meruerunt, cum libertate arbitrii careant; sed pro tanto dicuntur quaedam corpora remunerari, quia homo hoc meruit, ut illa innovarentur, quae ad innovationem ordinem habent: plantae autem, et animalia non habent ordinem ad innovationem incorruptionis, ut praedictum est (*in corp. art.*): unde ex hoc homo non meruit ut innovarentur, quia nullus potest alteri mereri, nisi id cuius est capax, nec etiam ipse sibi ipsi. Unde etiam dato quod animalia bruta mererentur in ministerio hominis, non tamen essent innovanda.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut perfectio hominis multipliciter assignatur (est enim perfectio naturae conditae, et naturae glorificatae), ita etiam perfectio universi est duplex: una secundum statum huiusmodi mutabilitatis: altera secundum statum futurae novitatis: plantae autem, et animalia sunt de perfectione eius secundum statum istum, non autem secundum statum novitatis illius, cum ordinem ad eam non habeant.

AD QUARTUM dicendum, quod quamvis animalia, et plantae quantum ad quaedam alia sint nobiliora, quam ipsa elementa, tamen quantum ad ordinem incorruptionis elementa sunt nobiliora, ut ex dictis patet (*in corp. art.*).

AD QUINTUM dicendum, quod naturalis appetitus ad perpetuitatem, qui inest animalibus, et plantis, est accipiendus secundum ordinem ad motum coeli, ut tantum scilicet in esse permaneant, quantum motus coeli durabit: non enim potest esse appetitus in effectu, ut permaneat ultra causam suam; et ideo si cessante primi mobilis motu, plantae, et animalia non remaneant secundum speciem, non sequitur appetitum naturalem frustrari.

QUAESTIO XCII.

DE VISIONE DIVINAE ESSENTIAE
PER COMPARATIONEM AD BEATOS,
IN TRES ARTICULOS DIVISA.

Consequenter considerandum est de his quae spectant ad beatos post iudicium generale: et primo de visione eorum respectu divinae essentiae, in qua eorum beatitudo principaliter consistit: secundo de eorum beatitudine et de eorum mansionibus: tertio de modo quo se erga damnatos habebunt: quarto de dotibus ipsorum, quae in beatitudine eorum continentur: quinto de aureolis, quibus eorum beatitudo perficitur, et decoratur.

Circa primum quaeruntur tria.

Primo. Utrum sancti videbunt Deum per essentiam.

Secundo. Utrum videbunt eum oculo corporali.

Tertio. Utrum videndo Deum videbunt omnia, quae Deus videt.

ARTICULUS I.

399

UTRUM INTELLECTUS HUMANUS
POSSIT Pervenire ad videndum Deum per essentiam.

(*S. Thom. 4. Dist. 49. q. 2. art. 1. 2. et 5.*).

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod intellectus humanus non possit pervenire ad videndum Deum per essentiam, quia Joan. 1. dicitur: *Deum nemo vidit unquam*, et exponit Chrysost. (*hom. 14. in Joan. aliquant. a princ.*) quod « nec ipsae coelestes essentiae (ipsa dico Cherubim, et Seraphim) ipsum ut est, unquam videre potuerunt»: sed hominibus non promittitur nisi aequalitas angelorum, Matth. 22.: *Erunt sicut angeli Dei in coelo*; ergo nec sancti in patria Deum per essentiam videbunt.

2. PRAETEREA. Dionys. sic argumentatur in 1. de Div. Nom. (*lect. 1.*): « Cognitio non est nisi existentium; omne autem existens finitum est, cum sit in aliquo genere determinatum; et sic Deus, cum infinitus sit, est super omnia existentia; ergo eius non est cognitio, sed est super omnem cognitionem ».

3. PRAETEREA. Dionysius in 1. de Mystica Theologia (*in fin.*) ostendit, quod perfectissimus modus, quo intellectus noster Deo conjungi potest, est in quantum conjungitur ei ut ignoto: sed illud quod est visum per essentiam, non est ignotum; ergo impossibile est, quod intellectus noster per essentiam Deum videat.

4. PRAETEREA. Dionysius in epist. ad Cajum monachum (*quae est 1.*) dicit, quod « superpositae Dei tenebrae (quas abundantiam lucis appellat) cooperiuntur omni lumini, et absconduntur omni cognitioni, et si aliquis videns Deum intellexit quod vidit, non ipsum vidit, sed aliquid eorum quae sunt eius »; ergo nullus intellectus creatus poterit Deum per essentiam videre.

RESPONDEO dicendum, quod ad hoc innovatio mundi ordinatur, ut etiam mundo innovato, manifestis indiciis quasi sensibiliter Deus ab homine videatur: creatura autem praecipue in Dei cognitionem ducit sua specie, et decore, quae manifestant sapientiam facientis, et gubernantis; unde dicitur Sap. 13.: *A magnitudine speciei, et creaturae cognoscibiliter poterit Creator horum videri: pulchritudo autem coelestium corporum praecipue consistit in luce, unde Eccli. 43. dicitur: Species coeli gloria stellarum, mundum illuminans in excelsis Dominus: et ideo praecipue quantum ad claritatem corpora coelestia meliorabuntur: quantitas autem, ut et modus meliorationis, illi soli cognita est, qui erit meliorationis auctor.*

AD PRIMUM ergo dicendum, quod ignis purgans non causabit innovationis formam, sed disponet tantum ad eam, purgando a foeditate peccati, et ab impuritate commixtionis, quae in corporibus coelestibus non invenitur; et ideo quamvis corpora coelestia per ignem non sint purganda, sunt tamen divinitus innovanda.

AD SECUNDUM dicendum, quod motus non importat aliquam perfectionem in eo quod movetur, secundum quod in se consideratur, cum sit actus imperfecti; quamvis possit pertinere ad perfectionem corporis, in quantum est causa alicujus: sed lux pertinet ad perfectionem corporis lucentis, etiam in substantia sua considerati; et ideo postquam corpus coeleste desinet esse causa generationis, remanebit claritas ejus, et non remanebit motus.

AD TERTIUM dicendum, quod super illud Isa. 30.: *Erit lux lunae, sicut lux solis*, dicit Gloss. (*interl.*): « Omnia propter hominem facta, sunt in ejus lapsu pejorata, et sol, et luna suo lumine minorata »; quae quidem minoratio a quibusdam intelligitur secundum realem minorationem luminis: nec obstat, quod corpora coelestia secundum naturam sunt invariabilia, quia illa variatio facta est a divina virtute. Alii vero probabilius intelligunt, minorationem illam esse dicentes non secundum realem luminis defectum, sed quoad usum hominis, qui non tantum beneficium ex lumine corporum coelestium post peccatum consecutus est, quantum ante fuisset, per quem etiam modum dicitur Genes. 3.: *Maledicta terra in opere tuo; spinas, et tribulos germinabit tibi*; quae tamen etiam ante spinas, et tribulos germinasset, sed non in hominis poenam. Nec tamen sequitur, si lux coelestium corporum per essentiam minorata non est homine peccante, quod realiter non sit augenda in ejus glorificatione, quia peccatum hominis non immutavit statum universi; cum etiam homo prius, sicut et post, animale vitam habuerit, quae motu, et generatione corporalis creaturae indiget: sed glorificatio hominis statum totius corporalis creaturae immutabit, ut dictum est (*q. 74. art. 7.*); et ideo non est simile.

AD QUARTUM dicendum, quod minoratio illa (ut probabilius aestimatur) non fuit secundum substantiam, sed secundum effectum: unde non sequitur, quod luna existens super terram diem fecisset, sed quod tantum commodum ex lumine lunae homo tunc habuisset, sicut nunc habet ex lumine solis: sed post resurrectionem, quando lux lunae augebitur secundum rei veritatem, non erit alicubi nox super terram, sed solum in centro terrae, ubi erit infernus, quia tunc, ut dicitur, luna lucebit, quantum lucet nunc sol; sol autem in septuplum plus, quam nunc; corpora autem beatorum septies magis sole, quamvis hoc non sit aliqua auctoritate, vel ratione probatum.

AD QUINTUM dicendum, quod aliquid potest cedere in usum hominis dupliciter: uno modo propter necessitatem; et sic nulla creatura cedit in usum

hominis, quia ex Deo plenam sufficientiam habebit; et hoc significatur Apoc. 21. in auctoritate inducta, quae dicit, quod *civitas illa non eget sole, neque luna: alius usus est ad majorem perfectionem*; et sic homo aliis creaturis utetur, non tamen quasi necessariis ad perveniendum in finem, sicut nunc eis utitur.

AD SEXTUM dicendum, quod ratio illa est Rabbi Moysis, qui (*lib. 1. Dux errant. cap. 14.*) omnino improbare nititur, mundum propter hominem esse factum; unde et hoc quod in veteri Testamento de innovatione mundi legitur, sicut patet in auctoritatibus Isaiae inductis, dicit esse metaphoricè dictum; ut sicut alicui dicitur obtenebrari sol, quando in magnam tristitiam incidit, ut nesciat quid faciat (qui etiam modus loquendi consuetus est in Scriptura); ita etiam e converso dicatur ei sol magis lucere, et totus mundus innovari, quando ex statu tristitiae in maximam exultationem convertitur. Sed hoc dissonat ab auctoritatibus, et expositionibus sanctorum: unde rationi illi inductae hoc modo respondendum est, quod quamvis corpora coelestia maxime excedant corpus humanum, tamen multo plus excedit anima rationalis corpora coelestia, quam ipsa excedat corpus humanum; unde non est inconveniens, si corpora coelestia propter hominem esse facta dicantur, non tamen sicut propter principalem finem, quia principalis finis omnium est Deus.

ARTICULUS IV.

397

UTRUM ELEMENTA INNOVABUNTUR PER RECEPTIONEM
ALICUJUS CLARITATIS.

AD QUARTUM sic proceditur. Videtur, quod elementa non innovabuntur per receptionem alicujus claritatis: sicut enim lux est qualitas corporis coelestis propria, ita calidum, et frigidum, humidum, et siccum sunt propriae qualitates elementorum; ergo sicut coelum innovatur per augmentum claritatis, ita debent innovari elementa per augmentum qualitatum activarum, et passivarum.

2. PRAETEREA. Rarum, et densum sunt qualitates elementorum, quas elementa in illa innovatione non amittent: sed raritas, et densitas elementorum resistere videntur claritati, cum corpus clarum oporteat esse condensatum; unde raritas aëris non videtur quod possit claritatem pati; et similiter nec densitas terrae, quae pervietatem tollit; ergo non potest esse, quod elementa innoventur per alicujus claritatis additionem.

3. PRAETEREA. Constat, quod damnati erunt in terra: sed ipsi erunt in tenebris non solum interioribus, sed etiam exterioribus; ergo terra non dotabitur claritate in illa innovatione, et eadem ratione nec alia elementa.

4. PRAETEREA. Multiplicatio claritatis in elementis multiplicat calorem; si igitur in illa innovatione erit major claritas elementorum, quam nunc sit, erit etiam per consequens major caliditas; et sic videtur, quod transmutabuntur a suis naturalibus qualitibus, quae insunt eis secundum certam mensuram, quod est absurdum.

5. PRAETEREA. Bonum universi, quod consistit in ordine, et harmonia partium, dignius est, quam aliquod bonum alicujus naturae singularis: sed si una creatura efficiatur melior, tollitur bonum universi, quia non remanebit eadem harmonia; ergo si corpora elementaria, quae, secundum gradum

suae naturae, quem tenent in universo, claritatis debent esse expertia, claritatem accipiant, magis ex hoc deperibit perfectio universi, quam accrescet.

SED CONTRA est, quod dicitur Apoc. 21.: *Vidi coelum novum, et terram novam*: sed coelum innovabitur per majorem claritatem; ergo et terra, et similiter alia elementa.

Praeterea. Corpora inferiora sunt in usum hominis, sicut et superiora: sed creatura corporalis remunerabitur propter ministerium quod homini exhibuit, ut videtur dicere Gloss. Rom. 8. (*Ambros. sup. illud: Omnis creatura ingemiscit, et Gloss. ord. Hieron. sup. illud Isa. 30.: Et erit lux lunae*); ergo etiam elementa clarificabuntur, sicut corpora coelestia.

Praeterea. Corpus hominis est ex elementis compositum; ergo partes elementorum, quae sunt in corpore hominis, glorificato homine, glorificabuntur per receptionem claritatis: sed eandem convenit esse dispositionem totius, et partis; ergo et ipsa elementa convenit claritate dotari.

RESPONDEO dicendum, quod sicut est ordo coelestium spirituum ad terrenos spiritus, scilicet humanos, ita etiam est ordo coelestium corporum ad corpora terrestria; cum ergo creatura corporalis sit facta propter spiritualem, et per eam regatur, oportet similiter disponi corporalia, sicut et spiritualia disponuntur. In illa autem ultima rerum consummatione spiritus inferiores accipient proprietates superiorum spirituum, quia homines *erunt sicut angeli in coelo*, sicut dicitur Matth. 22.; et hoc erit, in quantum ad maximam perfectionem perveniet id, secundum quod humanus spiritus cum angelico convenit: unde etiam similiter cum corpora inferiora cum coelestibus non communicent nisi in natura lucis, et diaphani, ut dicitur in 2. de Anima (*lex. 68.*), oportet corpora inferiora maxime perfici secundum claritatem; unde omnia elementa claritate quadam vestientur, non tamen aequaliter, sed secundum suum modum: dicitur enim, quod terra erit in superficie exteriori pervia, sicut vitrum; aqua, sicut crystallus; aër, ut coelum; ignis, ut luminaria coeli.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod, sicut dictum est (*art. 1. huj. q.*), innovatio mundi ordinatur ad hoc, quod homo etiam sensu in corporibus quodammodo per manifesta indicia divinitatem videat; inter sensus autem nostros spiritualior est visus, et subtilior; et ideo quantum ad qualitates visivas, quarum principium est lux, oportet omnia corpora inferiora maxime meliorari: qualitates autem elementares pertinent ad tactum, qui est maxime materialis; et eorum excessus contrarietatis magis est contristativus, quam delectativus: excessus autem lucis erit delectabilis, cum contrarietatem non habeat nisi propter organi debilitatem, quae tunc non erit.

AD SECUNDUM dicendum, quod aër non erit clarus, sicut radios projiciens, sed sicut diaphanum illuminatum: terra vero, quamvis ex natura sua opacitatem habeat propter defectum lucis, tamen ex divina virtute in sui superficie gloria claritatis vestietur, sine praejudicio densitatis ipsius.

AD TERTIUM dicendum, quod in loco inferni non erit terra glorificata per claritatem, sed loco hujus gloriae habebit pars illa terrae spiritus rationales hominum, et daemonum; qui quamvis ratione culpae sint infirmi, tamen ex dignitate naturae sunt qualibet qualitate corporali superiores. Vel dicendum, quod etiamsi sit tota terra glorificata, nihilominus reprobi in tenebris exterioribus erunt, quia etiam ignis inferni, qui quantum ad aliquid eis lucebit, quantum ad aliud eis lucere non poterit.

AD QUARTUM dicendum, quod claritas illa erit in istis corporibus, sicut

est in corporibus coelestibus, in quibus caliditatem non causat, quia corpora ista tunc inalterabilia erunt, sicut sunt modo coelestia.

AD QUINTUM dicendum, quod non tolletur propter meliorationem elementorum ordo universi, quia etiam omnes aliae partes meliorabuntur; et sic remanebit eadem harmonia.

ARTICULUS V.

398

UTRUM PLANTAE, ET ANIMALIA REMANEBUNT IN ILLA INNOVATIONE.

AD QUINTUM sic proceditur. Videtur quod plantae, et animalia remanebunt in illa innovatione: elementis enim non debet aliquid subtrahi, quod ad eorum ornatum pertinet: sed animalibus, et plantis elementa ornari dicuntur; ergo non auferentur in illa innovatione.

2. PRAETEREA. Sicut elementa homini servierunt, ita etiam animalia, et plantae, et corpora mineralia: sed elementa propter praedictum ministerium glorificabuntur; ergo similiter et animalia, et plantae, et corpora mineralia glorificabuntur.

3. PRAETEREA. Universum remanebit imperfectum, si aliquid, quod est de perfectione ejus, auferatur: sed species animalium, et plantarum, et corporum mineralium sunt de perfectione universi; cum ergo non debeat dici, quod mundus in sua innovatione imperfectus remaneat, videtur quod oporteat dicere plantas, et alia animalia remanere.

4. PRAETEREA. Animalia, et plantae habent nobiliorem formam, quam ipsa elementa: sed mundus in illa finali innovatione in melius immutabitur; ergo magis debent remanere animalia, et plantae, quam elementa, cum sint nobiliora.

5. PRAETEREA. Inconveniens est dicere, quod naturalis appetitus frustratur: sed secundum naturalem appetitum animalia, et plantae appetunt esse perpetua, etsi non secundum individuum, saltem secundum speciem, et ad hoc ordinatur eorum generatio continua, ut in 2. de Generat. (*ex lex. 59.*) dicitur; ergo inconveniens est dicere, quod istae species aliquando deficient.

SED CONTRA. Si plantae, et animalia remanebunt, aut omnia, aut quaedam: si omnia, oportebit etiam animalia bruta, quae prius fuerunt mortua, resurgere, sicut et homines resurgent; quod dici non potest, quia cum forma eorum in nihilum cedat, non potest eadem numero resumari: si autem non omnia, sed quaedam, cum non sit major ratio de uno, quam de alio quod in perpetuum maneat, videtur quod nullum eorum in perpetuum remanebit: sed quidquid remanebit post mundi innovationem, in perpetuum erit, generatione, et corruptione cessante; ergo plantae, et animalia penitus post mundi innovationem non erunt.

Praeterea. Secundum Philos. in 2. de Gener. (*lex. 55. et seq.*), in animalibus, et plantis, et hujusmodi corruptibilibus speciei perpetuitas non conservatur, nisi ex continuatione motus coelestis: sed tunc ille cessabit; ergo non poterit perpetuitas in illis speciebus conservari.

Praeterea. Cessante fine, cessare debet id quod est ad finem: sed animalia, et plantae facta sunt ad animale vitam hominis sustentandam, unde dicitur Gen. 9.: *Sicut olera virentia dedi vobis omnem carnem*; ergo cessante vita hominis animalia, debent cessare animalia, et plantae: sed post illam innovatio-